

A HIT, AMI A BAJOKON ÁTSEGÍT

Szükségem van a hitre, hogy ember legyek

Ha őszinték vagyunk önmagunkhoz és végiggondoljuk életünket, akkor hamar rájövünk, hogy nem az a bajunk, hogy nem vagyunk angyalok, vagy valamilyen más földöntúli lények, hanem, hogy nem vagyunk azok, akiknek lennünk kellene, vagyis emberek úgy, amilyen szándékkal minket Isten megteremtett. Az ember önmagából megérthetetlen lény. Minket Isten a teremtett világ fókuszába helyezett és ezért egész életünket csak abban a kapcsolatrendszerben lehet megérteni, amiben élünk. Benne élünk egy anyagi, materiális világban. Életünk minden pillanatban ezzel a világgal van sokoldalú összekötésben. Lélegzünk, vizet iszunk, táplálkozunk, dolgozunk, alkotunk, formáljuk a körülöttünk lévő világot. Ehhez a materiális világhoz adaptálódunk életünk minden pillanatában. Ennek az adaptálódásnak a törvényszerűsége az, amit a Biblia mértékletességnek nevez.

Ugyancsak benne élünk a szociális világban is, hiszen a másik ember nélkül nem igazi élet az életünk. Ez akkor is igaz, ha ma nagyon sok ember az életfogytiglani magányosság sötétzárkájára ítéli önmagát. A szociális létünk is egy adaptálódási folyamat, aminek a szeretet a mozgatója, a szeretet teszi értelmessé. A szeretet nem kötelesség, amit a másik ember irányában teljesítenünk kell, hanem szociális kapcsolatainknak éppen olyan éltető eleme, mint testünknek a víz, a levegő vagy a kenyér. A szeretet nem egyirányú követelménye Istennek, hanem felülről kapott ajándék. Társadalmi létünkben ez köti össze az embert az emberrel. Aki csak szeretetfogyasztó akar lenni, az egyedül marad és saját létének börtönébe kerül.

De az ember több mint szocializálódó materiális lény. Mi emberek önmagunkban nem találjuk meg létünk értelmét. Szent Ágoston már az ötödik században leírta ezt az örökszép mondatot, hogy „nyugtalan a mi szívünk Uram, míg benned meg nem nyugszik”. Kivételem nélkül minden ember feje fölött van Valaki, rosszabb esetben csak valami. Egy másik világ, egy másik lehetőség reményében élünk. Ezzel a másik világgal kapcsol össze bennünket a hit. Nem Istennek van ránk szüksége, hanem nekünk Istenre, ahogyan a szeretetnek is mi vagyunk a koldusai. A hit kapcsolja be életünket Isten világába, és nekünk erre azért van szükségünk, mert az ő képére és hasonlatosságára teremtett lények vagyunk. Így, Istenbe vetett hitünket embervoltunk, emberségünk kívánja.

Hinni annyit jelent, mint közös nevezőn lenni önmagammal. A hit Isten ajándéka, nem pedig követelménye. Nem Istennek van arra szüksége, hogy higgyek benne, hanem csak is általa vagyok teljes értékű ember. Hit nélkül nincsen remény, sem pedig szeretet. A hit a szeretet által működik, ezért beszél Pál a szeretet által munkálkodó hitről (Gal 5, 6) és ez a hit reménységet épít. Az ember a jövőre azért nyitott lény, mert van reménysége. Minden bajunk forrása az, hogy az ember gyökérbűne, az önzés, tönkre teszi a materiális világgal való kapcsolatunkat épp úgy, mint a szociális világban betöltött helyünket. Ezzel mindig együtt jár az is, hogy az ég is becsukódik fölöttünk. Az a harmónia, amiben létünk egészségesen tud

élni, valahol felbomlott. Az én és a te, a mi és az ők szembekerülnek egymással. Nem kiegészíteni, hanem kioltani akarják egymást. Sokszor a másikat, a „Te”-t, tárgyakkal, állatokkal, kincsekkel, státuszszimbólumokkal akarjuk helyettesíteni. Ezért lesz az ember mentálisan is beteg. Lassan neurotikus emberekből áll az egész világ. Miközben a mindenséget akarjuk megnyerni, elveszítjük önmagunkat.

Hitre azért van szükségünk, hogy emberekké legyünk ismét. Ez segít bennünket át a bajokon. Isten, a mi hitünk nélkül is Isten marad. A hit nem ideológia, nem is egy tanítási rendszer igaznak nyilvánítása, hanem az a kolduskezünk, amivel megfoghatjuk a végtelenből véges emberré lett Jézus Krisztus kezét, aki visszavezet bennünket önmagunkhoz. A hit a felfelé nyitott, ép lelkű ember Istentől kapott ajándéka, ami nélkül nem lehet teljes, értelmes életet élni.

A hit betegségei

A betegség – baj, harmóniazavar. Ha ez az állapot beáll, segítségre van szükségünk, mert a legtöbb esetben önmagunktól nem tudunk meggyógyulni. Nemcsak az ember teste, materiális valósága lehet beteg, hanem belső, mentális életünk, szociális kapcsolataink, sőt Istennel való kapcsolataink is elveszíthetik azt a harmóniát, amit egészségesnek mondunk. Az egészség - egész-ség. A betegség az egész ember harmóniájának sérülése. Ha elveszítjük a hitünket, akkor nem tudunk bízni Istenben és egymásban. Így kerülünk az elmagányosodás börtönébe. Nem bíznak bennünk, mert mi sem tudunk bízni már senkiben. Ebben a tömlőcben nehezen vesszük észre, hogy csak egyetlen kiút van, ha felfelé nézünk és rádöbbenünk arra, hogy a hit alapja nem más, mint hogy Isten bízik bennünk. Ami bennünket ér, azt valamiért megengedi az életünkben. Az élet, nem a véletlenek játéka. Benne érdemes bízni, hogy a másik ember, a világ és önmagam ismét békességre találjon.

A hit megbetegszik, ha a bizalomból eredő cselekvés helyett az igaznak elfogadott dolgok elhívésévé lesz a hit, belső azonosulás nélkül. Így lesz a cselekvésből az ördögök elméleti hite. Az Újszövetség egyik legrégebbi irata Jakab levele, amely *„a szórványban élő tizenkét törzsnek”* (Jak 1, 1), vagyis nekünk, mai zarándokoknak üzen. Az első keresztények között hamar jelentkezett a személyválogatás bűne, ami emberségünk belső harmónia zavarának egyik legbiztosabb jele. Ezzel kezdődik a hit betegsége ma is. Ennek a gyökere az a szemléleti mód, amely az emberi kapcsolatokat nem organizmusként, vagyis egymást kiegészítő, egymást erősítő létformaként érti, hanem státuszokat osztogató organizációként. Ezt a beteges, hitet kioltó gondolkodási módot egy esettel érzékelteti Jakab a levélben: *„ha belép hozzátok a gyülekezetbe fényes ruhában egy aranygyűrűs férfi, és ugyanakkor egy szegény is belép kopott ruhában, és ti arra figyeltek, aki a fényes ruhát viseli, sőt ezt mondjátok neki: 'Te ülj le ide kényelmesen', a szegényhez pedig így szóltok: 'Te állj oda', vagy 'Ülj le ide a számolyomhoz', nem kerültetek-e ellentmondásba önmagatokkal, és nem lettetek-e gonosz szándékú bírakká?”* (Jak 2, 2-4).

Mi ebben a gonosz szándék? Így tanít tovább erről Jakab: *„Figyeljete csak ide, szeretett testvéreim: vajon nem Isten választotta-e ki azokat, akik a világ szemében szegények,*

hogy hitben gazdagok legyenek, és örököljék azt az országot, amelyet Isten az őt szeretőknek ígért. De ti megszegyenítettétek a szegényt” (Jak 2, 5-6). Első olvasásra nem is nagyon értjük, hogy ez a személyválogató magatartás hogyan függ össze a hittel. A mi gondolkodásunk szerint a hit valaminek az elfogadását jelenti, Jakab pedig a másik ember elfogadását tartja a hit próbájának. Számára a hit nem elmélet, hanem tartalommal teljes emberi kapcsolat. A hit próbája nem a helyes tanítás, a hatásos prédikáció, hanem az egymást segítő, értékelő szeretet gyakorlása. Ha ezt valami megtöri, beárnyékolja, ha a hit nem munkálkodik szeretet által, akkor hitelképtelen lesz a kereszténységünk. Erre csak úgy vagyunk képesek, ha Jézustól megtanuljuk azt a látást, ami nem a másik rangjára, hanem a közösségben tapasztalható értékére néz. Ezért a hit nem elhívést, hanem bizalmat jelent. De nem a saját cselekedetünkben teljeseedik ki, hanem Isten cselekedete lesz nyilvánvalóvá bennünk, ha készek vagyunk bízni őbenne. Ez magyarázza meg a hit és a cselekedetek kapcsolatát.

Így tanít erről tovább Jakab levele: *„Testvéreim, mit használ, ha valaki azt mondja, hogy van hite, de cselekedetei nincsenek? Vajon üdvözítheti-e őt egyedül a hit? Ha egy férfi- vagy nő- testvérünknek nincs ruhája, és nincs meg a mindennapi kenyere, valaki pedig azt mondja nekik közületek: Menjetek el békességgel, melegedjétek meg és lakjatok jól, de nem adjátok meg nekik, amire a testnek szüksége van, mit használ az? Ugyanígy a hit is, ha cselekedetei nincsenek, halott önmagában*” (Jak 2, 14-17). A cselekedetek nélküli hit – valóság nélküli hit, vagyis csupán hiedelem, mely a hit halálos betegsége. A beteg hit nem motivál a jóra, hanem igazolni akarja a saját jónak hitt cselekedeteinket. Elmélet lesz a gyakorlat helyett. Így lesz a kereszténység Krisztuskövetés helyett, hitre agitálás.

Sokan úgy gondolják, hogy a hit elméletileg igazolt gyakorlat, amolyan gondolkodás nélküli vak engedelmisség. A hit több annál, minthogy Isten szavát - belátva Isten igazát -, a saját erőfeszítésemmel kivitelezem. A keresztény engedelmissége nem parancsteljesítés félelemből, nagy erőfeszítéssel, hanem olyan életgyakorlat, amikor cselekedetében Krisztus képmása tükröződik. Ez az út vezet vissza az elveszített harmóniához. A közösséget tönkretévő bűn önellentmondásának legyőzése. Ezért a hit és a cselekedet az igazán hívő embernek nem két tulajdonsága, hanem egy egységes életforma. A kettő nem egymás mellett, hanem egymásban él. Ezért folytatja így Jakab a tanítást: *„Viszont mondhatja valaki azt is: Neked hited van, nekem meg cselekedeteim vannak. Mutasd meg nekem a hitedet cselekedetek nélkül, én is meg fogom neked mutatni cselekedeteim alapján a hitemet*” (Jak 2, 18). A hitről, mint elméletről lehet vitatkozni, lehet cáfolni és mellette érvelni, de az igazi hitet csak a cselekedetek alapján lehet megragadni. Ez ugyanaz a gondolat, amit Jézus a Hegyi Beszédben tanított: *„Gyümölcseikről ismeritek meg őket*” (Mt 7, 16. 20).

Jakab a legalapvetőbb hittétel példáját említi: *„Te hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed. Az ördögök is hiszik és rettegnek. Akarod-e hát tudni, te ostoba ember, hogy a hit cselekedetek nélkül meddő?*” (Jak 2, 19-20). A hit mindennapi életünk gyakorlatában realizálódik. Az elhívés még nem hit, az sem, ha valamit tudok, és nem teszem, mert éppen Jakab levele tanítja azt, hogy aki tudja, hogy mi a jó és nem teszi bűne az annak (Jak 4, 17). Ha a hit nem olyan bizalom, amiből másféle cselekedetek születnek, amelyek arra mutatnak, hogy Jézus

szüntelen jelenlétének tudatában élem az életem, akkor öncsalás a hitem.

Ábrahámot az Újszövetség nem csupán a zsidók első pátriárkájának tartotta, hanem a hívők atyjának: „*Értsétek meg tehát, hogy akik hitből valók, azok Ábrahám fiai*” (Gal 3, 7). Jakab szerint nem azzal lett minden hívő ember ősévé, hogy elhitte a vele beszélő égi szót, hanem azzal, hogy elindult és követte azt. Rábízta Istenre az életét és a látszatok ellenére is kész volt Isten ígéreteire támaszkodva élni. Csak is ez a fajta hit segít át a bajokon, ez a hit gyógyít.

A hívő ember élete is próbákkal teli élet, mert csak így tudjuk ezt a fajta bizodalmas hitet megtanulni. Földi életünk a gyakorlótér. Mindaddig beteg a hitünk, amíg elméleti tételek kalitkájába akarjuk szorítani az élő, ma is cselekvő, ítélő és kegyelmes Istent. A bajokban sem szabad elfeledkeznünk arról az Úrról, akivel eddig is összekötött minket számtalan tapasztalat, akinek gondviselő kegyelmét eddig is éreztük. Ha jön a rossz, akkor is tudni kell, hogy a felhők fölött mindig süt a nap. Ha igazán bízunk benne, akkor tudjuk, hogy bármi történik életünkben, annak oka, célja van. Minden megpróbáltatásunkban velünk van Jézus, aki szolidáris velünk. Ezért a hit azt mutatja meg, hogy a próbákon keresztül mire akar megtanítani Isten, aki életünk során mindig vezetett.

A hit és az akarat

A hit tapasztalatokból születik, de a tapasztalatokért tenni kell. Ezek a tettek nem érdemszerző jócselekedetek, hanem a hívő embernek természetes életmegnyilvánulásai. Jézus nemcsak mondott nekünk valamit, hanem előbb tett is értünk, megváltott minket. Ezzel lehetőséget teremtett arra, hogy más emberként éljünk, és tegyünk önmagunkért, a másikért és őerte valamit. Ezért Jézus új parancsa nem a tilalmak és engedmények drótkerítése, hanem lehetőség a hit által, egy új értékrend szerinti életre. Ezt az új lehetőséget hirdette meg Jézus a Hegyi Beszédben.

Nem véletlenül tartjuk a Hegyi Beszéd helyét az Újszövetség Sínai hegyének ahol Jézus összefoglalta, újra értelmezte a Tízparancsolatot. Amíg a kortársak Isten törvényét, amiből Jézus szava szerint „*amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg minden be nem teljesedik*” (Mt 5, 18). Az egyéni teljesítmények mércéjének tekintették, Jézus a törvény szívére, a szeretet titkára tanította a sokaságot. Az ő ígéit nem elhinni kell, nem is emberi erővel, kin-keservvel betartani, hanem hittel, bizalommal kell követni a mindennapokban. Ő arra tanított, hogy az életszentség mércéje nem a vallásoskodás, hanem a mindennapi kötelességek örömteli, hittől motivált teljesítése a mindennapokban a felebarátaink javára és áldására. Ezért állapította meg a beszéd végén a sokaság, hogy Jézus másképpen tanít, mint a farizeusok. Jézus igehirdetésének nem a tartalma volt más, hanem a hatása, „*mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók*” (Mt 7, 29).

Ezért Jézus igehirdetése másféle hitet kívánt, mint amit a papok, a farizeusok és az írástudók követeltek a néptől. Nem a törvény betűjében kellett szolgamódra hinni, hanem

Törvényadóban, szabadon, félelem nélkül. Csak egy valami szabadíthat meg bennünket a bénító félelemtől, a szeretet. János szerint „*a szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet; mert a félelem gyötrellemel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben*” (1Jn 4, 18).

Csak a szeretetből eredő, a szeretet által munkálkodó hit segít át a bajokon. Ezt igazolja Jézusnak a Hegyi Beszéd után leírt tíz messiási jele is, melyekben Jézus a hit tikára tanítja a tanítványokat és a sokaságot is. Amikor lejött a hegyről, nagy sokaság követte, mindenféle ember, jó meg rossz is, és köztük megbújt egy kitaszított leprás, aki leborult előtte, és mindenki botránkozására megszólította Jézust, mert hitt, bízott benne. A leprások elkülönítését szigorú mózesi törvények írták elő. A betegnek el kellett hagynia a várost ahol élt, megszaggatott ruhában, gondozatlan hajjal, betakart bajusszal kellett járnia, s ha közeledtek feléje, kiáltania kellett, hogy tisztátalan (3Móz, 13, 45-46). De ez a poklos itt nem ezt tette, hanem egy nagyon erős hitről árulkodó mondatot mondott: „*Uram, ha akarod, megtisztíthatsz*” (Mt 8, 2). A hit bizalom - mondtuk, de ennek az embernek nem a gyógyulásban, hanem a gyógyító Jézus Krisztusban kellett bizakodnia. A hit akaratközösség azzal, akiben hiszek. Jézust, vagy Istent bő szavú imádsággal nem lehet rávenni arra, hogy azt akarják, amit én. Az én akaratomnak kell belesimulnia kettőjük akaratába. Ezért része minden igazi imádságnak az, amit Jézus mondott a kereszten: „*Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat, mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied*” (Lk 22, 42). Az igazi imádság olyan kérés, aminek az a lényege, hogy ráhangolódjunk Isten akarataira. Ez az ember kész volt hittel elfogadni azt, ami Jézus Krisztus akarata volt. Ez az elfogadás a hit befogadásának útja. A leprás úgy gyógyult meg, hogy Jézus akarata és a beteg bizodalma találkozott. Ekkor hangzott el Jézus, gyógyulást hozó válasza: „*Akarom. Tisztulj meg!*” (Mt 8, 3). Nem az akaratnélküli ember a hívő, hanem akinek az akarata találkozni tud Jézus Krisztus akaratával.

A kapernaumi százados ezt követő története is a hit bizodalmaról szól (Mt 8, 5-13). A százados közbenjár szenvedő szolgájáért. Nem követel, csak gyógyító szót kér, mert a hit akkor igazán bizodalom, ha el tudom mondani, hogy „*Uram, nem vagyok méltó arra, hogy a hajlékomba jöjj*” (Mt 8, 8). Sok hívő ember azt gondolja, hogy elegendő a Biblia dogmákba foglalt tételeit elfogadni és akkor Isten „protekciónaként” mentesülhetek a bajoktól. A bajok – ha Isten kezébe tesszük le életünket –, beleépülnek életünkbe, felbecsülhetetlen tapasztalatok születnek belőlük. Próbák nélkül fattyak volnánk és nem fiak (Zsid 12, 8). Bajainkban is csak Jézus Krisztusra nézve találjuk meg életünk igazi értelmét, ha minden feltétel nélkül bízni tudunk az ő szavában, mint ahogyan a százados is tette. A hit ismeri fel azt, hogy életünk ezer bajára egyetlen válasz az, hogy Isten akarata legyen meg mindenben. Jézus így bocsátotta el a századost: „*Menj el, és legyen a te hited szerint*” (Mt 8, 13). A százados nem csupán Jézus gyógyítói hatalmában hitt, nem is abban, hogy egy szó is elég a gyógyuláshoz, hanem Jézus az embernek a legjobbat akaró akarata fogadta el. Ezért történt meg a csoda.

Jézus ilyen, feltétlen bizalomra épülő hitet vár el tőlünk. Ebben a történetben Máténak a vámszedő asztaltól való elhívása bizonyítja is ezt. Jézus tetteiről, szavainak

igazáról vitatkoztak az írástudók és a farizeusok. A tömeg szenzációs csodatettek produkcióját várta a Mestertől, a tanítványok - a bennfentesek - dicsekedő pillantásaival nyugtázták a sikert, de Jézus mindezekkel nem törődött. Egy olyan ember szívében látta meg a hit szikráját, akit mindenki megvetett, mert csak a vámszedő asztalig láttak el az emberek. A szív titkát viszont csak Jézus látja. És Jézus nem a csodálkozókért jött, hanem ezért az emberért, mert benne élt a hit. A vámos asztalt is kész volt a Mesterért odahagyni. Máté hitét nem az érzései igazolták, hanem az, hogy Jézus hívásának – „*kövess engem*” – kész volt engedelmessé válni. Jézus hite nem a formásokra épült, az ő hite gyógyító hit volt, amely képes volt az alkalmatlanokat alkalmassá tenni, az önzőket önzetlen szolgálókká változtatni (lásd Mt 9, 1-13).

Gyógyít-e a hit?

A hit nem gyógyszer, amivel automatikusan le lehet győzni a betegségeket, hanem személyes bizalom a teremtő és gondviselő Istenben. Mégis minden gyógyuláshoz szükség van erre a bizalomra, de a hívő ember nem a gyógyszerbe, az orvosba, vagy a gyógyulásba hisz, ő kész elfogadni Isten akaratát. Nem csupán a testünk betegszik meg, hanem emberségünk belső rendje is elromolhat. Ezért kapcsolatainknak is meg kell gyógyulniuk. A hit csak kapcsolópont Isten és az ember között. Nem kanál, amivel a gyógyszert bevesszük, hanem azon a tapasztalaton nyugvó döntés, hogy az életünk Isten kezében van. Ő, akarja a jót az életünkben, amit mi sokszor önzésünktől elvakulva nem ismerünk fel. Nekünk Jézus Krisztusban kell bízunk, hogy az életünk célba érjen. Ez a cél pedig nem földi dolog.

Isten azt akarja, hogy mindig és örökké boldogok legyünk, de Isten akarata a bűneinken, akaratgyengéseinken sokszor megtörik. Pál is úgy látta, hogy bennünk két ember küzd (Rm 7, 14-25). Az egyik az önzés törvényét akarja bennünk érvényre juttatni, míg a másik az örök életre készít fel. A hit nem gyógyít, csak Jézus Krisztus. Az akarat sem gyógyít, Jézus mégis megkérdezte a harmincnégy éve a Bethesda partján heverő nyomoréktól: „*Akarsz-e meggyógyulni?*” (Jn 5, 6). Miért kérdezte? Mert a hit képességét – „*forró drótját*” –, ami Istent és az embert összeköti, Jézus teremti, de nekem kell felismernem Isten szándékát, amit Isten énvelem tenni akar. Az én akaratomnak találkozni kell az ő akaratával, és életemet így bele kell rejteni az ő életébe.

A gyógyulás – mint ahogyan erről már korábban említést tettünk - több, mint a megromlott testi egészség helyreállítása. Vannak testileg egészséges lelki nyomorékok is. Csalódásaink, elszenvedett sérelmeink, a körülöttünk élő emberek rosszindulata vagy a bosszú, ami szívünkben gyullad fel, éppen olyan beteggé tehetnek bennünket, mint a kórokozók. Amióta a pszichoszomatikus betegségeket ismerjük, azt is tudjuk, hogy lelki bajaink összefüggenek testünk megbetegedésével. Jézus az egész emberségünket meg akarja gyógyítani, ismét harmóniát akar teremteni bennünk. Van, amikor testiekben nem gyógyul meg az ember, mert a harmónia helyreállításához, az élő hit elnyeréséhez szükségünk van a próbára. Nagyon sok embert a testi fájdalom gyógyít ki a pusztán materiális javak hajszolásából. De a fájdalom is lehet az Isten ajándéka. Ha nem volna, bizonyára előbb

tönkretennénk magunkat. Ha nem fájna az elvágott ujjunk, bizonyára már egyetlen ujjunk sem volna.

Sok ember azt hiszi, hogy hinni akkor lehet igazán, ha az életünkben minden szép és jó. Ha ez az ideális helyzet beáll, akkor andalító nosztalgiazás közben felismerjük majd a Biblia kristálytisza, harmonikus igazságait. De így soha nem születik hit. Az első csalódás ott ér, hogy Isten igazsága nem kristálytisza tan a logika számára, amin üres óráinkban el lehet elmélkedni. Az igazság örökkévaló és végtelen. Az életünk meg mulandó és véges. A véges a végtelent csak a hit kolduskezével képes megragadni. Itt értjük meg az akarat szerepét Jézus gyógyítási csodáiban. Az én akaratom, ha belesimul Isten akaratába, beépül az életem a világegyetem harmóniájába. Ezt Isten nem kényszeríti rám, hanem megkérdezi tőlem: akarod-e?

Az ember ősi bűne az, hogy Istent önző tetszése szerint akarja irányítani. A Biblia ennek az ellenkezőjét tanítja. A végtelen, örökkévaló Isten akar minket, a kicsiny porszem teremtményeket használni. Ahhoz, hogy boldogok lehessünk nem a mi elképzeléseink szerint kell a világnak alakulnia, hanem nekünk kell visszaalakulnunk Isten képére, hogy megvalósuljon újra a teremtés harmóniája, amiről Isten maga állapította meg, hogy igen jó (1Móz 1, 31).

Ismerek makkegészséges embert, aki lelkileg, szociális kapcsolataiban, Istennel való viszonyában – beteg és ezért mentálisan nem tekinthető egészségesnek. Van ellenpélda is. Sok olyan testileg fogyatékos ember ismerek, akitől leckéket vehetnénk emberségből, hitből, mentális erőből. Az egészség – mint tudjuk - az egész-ség, tehát a teljes ember harmóniája. Erről sokszor megfeledkeznek a mai karizmatikus csodagyógyítók. A gyógyulás azt jelenti, hogy újra értelmet kap az életem. Isten vezetésének az a titka, hogy nem látom ugyan át az életemet – s ezért minden buktatóját sem –, mégis közben célba érkezem, mert Jézus az én megváltóm cselekszik.

Ez az örökkévaló cél több mint a pillanatnyi testi gyógyulás, vagy egy-egy kellemetlenség elmulasztása. Az az ember, aki azt gondolja, hogy emberi hite meggyógyíthatja, összetéveszti Istent az aszpirinnel. Aki csak a gyógyulásban hisz, nem hisz igazán. A hit - bizalom, amiben el tudom fogadni Isten akaratát bármi legyen is az. A csodagyógyítók produkciói kapcsán nem az a nagy kérdés, hogy pillanatnyilag elmúlik-e a fájdalom, megszűnik-e a tünet, eldobhatom-e a mankómat, felállhatok-e a kerekesszékből, hanem az, hogy helyre állt-e a pillanatnyi szenvedés hatására az a harmónia, amire Isten minket megteremtett. Pál sántát gyógyított Lisztrában (ApCsel 14, 8-10), imádkozott és feltámadt az ifjú Eutikosz (ApCsel 20, 7-12), de *„hogy valaki többnek ne tartson, mint aminek lát, vagy amit tőlem hall; még a kinyilatkoztatások különleges nagysága miatt sem. Ezért tehát, hogy el ne bizakodjam, tövist adott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő azt mondta nekem: Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz”* (2Kor 12, 6-9).

A „Sátán tövisei” is Isten tudtával vannak az életünkben, aki tudja, hogy miért van szükségünk a nehezen viselhető teherre. Isten akarta Pált használni, és nem Pál használta a Szentleket. A karizma, a Lélek ajándéka, nem pedig a Lélek ajándékozásának a képessége. A lelki ajándékot a Szentlélek csak úgy tudja nekünk adni, ha cserébe önmagunkat adjuk oda neki, függetlenül attól, hogy jól vagy rosszul megy a sorunk. A hit arra tanít meg, hogy életünket ne a véletlenek kiismerhetetlen játékanak tartsuk, hanem a biztosan célba vezető útnak. Az út nehézségei segítenek ahhoz, hogy alkalmasak legyünk arra, hogy Jézussal elszakíthatatlan közösségben miénk legyen az örökélet. A hit nem a fájdalmat, a bajokat szünteti meg az életünkben, hanem a céltalanságot. Ha hittel szemléljük az életünket, akkor döbbenünk rá arra, hogy nem a véletlenek uralkodnak felettünk, hanem Jézus vezet. Ő ad erőt és ő tanít meg arra, hogy jobban, rosszban egyformán az ő akaratát ismerjük fel.

A hit önismeretre segít

A bűn legsúlyosabb következménye az önismeretünk hiánya. Nem elég elhinni, hogy van Isten, hanem a velünk járó, a bennünk jelenlévő Istenben kell hinni, különben a magunk készítette „fügefaleveleinkben” kezdünk bizakodni és azt gondoljuk, hogy az Isten előtt is elfedezik ezek a mentegetőzések bűneinket (1Móz 3, 7-13). Homérosz istenei felhőbe burkolózva járták a világot, ami eltakarta őket az emberek kíváncsi szeme elől. Mi, pedig magunk körül akarunk ködösíteni, hogy senki meg ne lássa igazi valónkat. Ez a bujkálás azért lehetséges, mert Mark Twain szerint mi, akármilyen Jánosok, három Jánost hordozunk magunkban. Az első János az, akinek hiszi magát az ember, a második János az, akinek őt gondolják az emberek, míg a harmadik a valóságos János. A nagy lelki bújócska önmagunkban folyik. Álmaink mögé akarjuk rejteni a valót, és embertársaink előtt szebbnek akarunk látszani, mint amilyenek vagyunk. A hit, az a kommunikációs csatorna, amelyen keresztül azt az erőt kapjuk Istentől, hogy valóságos Jánosokká legyünk.

Önismeretünk tükre a próba. Alkalom a győzelemre, és lehetőség az elbukásra. Mivel mi összüleink óta a Paradicsomon kívülre kerültünk, le kell győznünk bajaink igazi forrását, a bűnt, a harmóniazavart. Ezt csak Jézus tudja értünk és bennünk megtenni. Csak ő tud megszabadítani a legnehezebb illúzióink Jánosától. Sokszor neki kell menni a falnak ahhoz, hogy ráébredjünk, hogy csak Jézus az egyetlen ajtó (Jn 10, 7). Csak benne bizakodva tudunk győzni bajaink felett, csak vele találjuk meg a célt, mert a hit olyan bizalom, ami vele kapcsol össze minket.

Olvastam egyszer egy régi mesét. Volt egyszer egy szamár, aki elhatározta, hogy ő lesz az állatok királya, mivel az oroszlán úgyis ritkán vetődik erre. Szerzett egy oroszlánbőrt és belebújt. Mindenki csodálta, ember és állat menekült előle. Mindenki elhitte róla, hogy ő az állatok királya. Végül már ő is azt hitte magáról, hogy ő nem is szamár, hanem a félelmetes ragadozó egyenes ági örököse. Egészen addig volt ez így, amíg egyszer nagy szél támadt, és lekapta derék szamarunk hátáról az oroszlánbőrt. Ekkor kiderült az igazság. Akkor a többi állat, meg a korábban menekülő emberek odaszaladtak és jól elverték az ál-oroszlánt, mert lelepleződött a valóság. Miközben a sebeit nyalogatta, arra gondolt: ha nincs ilyen hiú terve, akkor semmi bántódása nem lett volna a széles mezőn.

Életünkben Isten sokszor küld egy kis vihart, amely álarcainkat összetépi. Sokszor leleplezödünk mások és önmagunk előtt. Ezeket a viharokat eleinte kudarcként éljük meg, de a bajok mögött ott van Jézus szabadítása. Azt is sokszor meg kell engednie Urunknak, hogy

önismeretünk egyensúlyának helyreállítása érdekében megszegyenüljünk. Ekkor szoktuk mondani, hogy ver minket az Isten. Pedig ha a hit szemével látnánk életünk valóságát, akkor megértenénk, hogy a vihar csak arra jó, hogy a magunkra öltött oroszlánbörtől megszabaduljunk. Michel de Montaigne (1533-1592) szerint „a világ legmagasabb trónján is a fenekünkön ülünk”. Erre nemcsak az uralkodókat, hanem a köznapi szamarakat sem árt emlékeztetni. A bűneinknek, mulasztásainknak, hibáinknak azért vannak következményei, hogy soha ne feledjük, hogy a trón is nyom, s a képmutató nagyizolás csak újabb megpróbáltatásokhoz vezet. A kiút, ha a harmadik Jánossal, a valós, csetlő-botló Jánossal kötünk szövetséget. Ha az önmagunkról alkotott illúzióink csapdájába esünk, akkor a hitünket elveszítjük.

A megpróbáltatások viharaiban nem elég azért imádkozni, hogy Isten csendesítse el a vihart. Az imádságnak is vannak veszélyei. A tettek nélküli imádság veszélyes dolog, hiszen Isten éppen azért rendelte a vihart, hogy megszabaduljunk álarcainktól. Mi sokszor Istentől rendelt kötelességteljesítéseink helyett szoktunk imádkozni. Így imádságunk nem az erőkerés és erőnyerés lesz, hanem menekülés. Nem igazán gyógyulni akarunk, hiszen annak következményei vannak régi, jól begyakorolt életünkben, hanem jobb esetben olyan csodára várunk, ami úgy gyógyít meg minket, hogy közben ne kelljen megváltoznunk.

Hallottam egyszer egy történetet. Volt egyszer egy mesebeli nagyapó, aki szelíden pipázgatott egy nyári délután a méhesében. Hogyan, hogyan nem, egyszer a bodor füstöket eregető csibukjától kigyulladt a szakálla. A nagyanyó, aki a virágokat gyomlálta a kiskertben, észrevette, hogy valami ég. Odarohant az öreghez és így kiáltott rá:

- Uram, Isten! Meggyulladt a szakállad!
- Tudom – válaszolta egykedvűen az öreg –, de most ne zavarj asszony, mert éppen imádkozom, hogy a jó Isten küldjön egy jókora esőt, ami eloltja a tüzet.

Pogány imádsággá lesz az a fohászzkodás, amiben a szó elnyomja a tettet. Isten mindent megtesz értünk, de soha semmit nem tesz helyettünk. Amikor a sok saját szótól nem hallom meg az ő szavát, vagy időhiányra hivatkozva nem teszem meg azt, amit Isten mond, akkor nem jól imádkozom. Az ilyen imából nem a könnyek és a sóhajtások hiányoznak, hanem az engedelmes cselekvés. Szünet nélkül imádkozni Istenhez dicséretes dolog, de legalább annyira veszélyes, mint esőre várni akkor, ha ég a ház.

A hit minden bajon átsegít, de nem nélkülünk. Jézus fogja a kezünket, hiszen ő jól ismer bennünket, de ha mi nem indulunk vele, akaratunk ellenére nem tud minket vezetni.

Tudom, hogy kinek hittem

Az az ember, aki értelmetlennnek tartja a megpróbáltatásokat és a szenvedéseket, az a hitet a tudás ellentétének tartja. Ha ez igaz volna, akkor mennél kevesebbet tudna egy ember, annál jobban hinne, és fordítva: az az ember, aki sokat tud, annak nincs szüksége a hitre. De a hit nem a buták menedéke, hanem a bízni, küzdeni tudó emberek szárnya, ami Istenhez emel. A próba és a szenvedés nem céltalan kínlódás, hanem az az iskola, amiben megtanuljuk Istent szeretni, a felebarátot tisztelni és becsülni. De ezt csak az érti meg, aki a hit szemével lát és tudja, hogy nem a földi siker a cél. Sok ember olyan sportolóhoz hasonlít, aki az edzéseket akarja csökkenteni annak érdekében, hogy majd kipihenten a nagy versenyen győztes lehessen. A próbákkal Istennek célja van. Ezért a megpróbáltatások szellőiben, vagy viharaiban a legfontosabb kérdés az, hogy mit kell belőlük megtanulnunk.

Luther azt tanította, hogy Sátán nem más, mint Isten láncos kutyája, aki odaűz

bennünket Istenhez. Sátán okozza a szenvedéseket, de ha Jézus erejével helytállunk és győzünk, próbáink tanulsága beépül az üdvösségünket munkáló isteni kegyelembe. Ha Jób történetére gondolunk, akkor Isten a feddhetetlen és becsületes, a rosszat kerülő szolgájának életében megengedte a kísértést és a szenvedést (Jób 1, 1. 6-12). Sátán, az örök vádoló sem talált életében semmi kivetni valót, mégis azzal gyanúsította, hogy pusztán az áldásokért, földi érdekekért követi Jób Istent. Mintha a hit csak az áldások vételára lenne. Sokszor gondolkoznak keresztény emberek is így. Ha elhiszük, hogy van Isten és csak az általunk fontosabb parancsolatokat (Jak 2, 10.) megtartjuk, akkor megérdemelten kapjuk az áldásokat.

De Isten megpróbál minket, mint egykor Jóbot, hogy ne fattyak legyünk, hanem fiak (vö. Zsid 12, 8). A Kísértő azt szerette volna, ha kérésére Isten megbünteti Jóbot, de ezt a mi teremtő Urunk senkivel sem teszi. Helyette Sátán kezébe adta hűséges szolgáját, de határt szabott a kísértésnek, mert Isten nem hagy senkit sem erején felül kísérteni (1Kor 10, 13). Jób hite vizsgázott. Felesége és a barátok egyaránt arra akarják rávenni, hogy tagadja meg hitét, vagyis azt a bizodalmon épülő kapcsolatot, ami eddig összekötötte életét Istennel. De Jób kitartott mindvégig. Az egész könyv arról szól, hogy a próbák okát kereste Jób. A próba akkor éri el a célját, ha tudatosan bennünk Isten szándéka. Ezért a hit nem más, mint megértett tapasztalat.

A megoldást a teremtő és megváltó Isten felismerése adta Jóbnek. Ezért próbáinak végén így vallja meg hitét. *„Tudom, hogy mindent megtehetsz, és nincs olyan szándékom, amelyet meg ne valósíthatnál. Ki merné elhomályosítani az örök rendet tudatlanul? Azért mondtam, hogy nem értem. Csodálatosabbak ezek, semhogy felfoghatnám. Hallgass meg, hadd beszéljek! Én kérdezek, te pedig oktass engem! Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban”* (Jób 42, 2-6).

Ez a hitvallomás arról szól, hogy Jób a végtelen hatalmú Isten akaratába belesimulva megérti azt a célt, ami az örök rend harmóniáját akarta helyreállítani az ő életében is. Ezt az áldások örömei között nem értette, még akkor sem, ha illő módon hálás volt azért, amit Istentől kapott. A próbáknak egyik nagyon fontos célja az, hogy megtanuljunk a lényegre kérdezni. Ezek lepezik le életünknek azokat a pontjait, ahol szükségünk van arra, hogy jobban Isten akaratához, üdvözítő szándékához simuljon az életünk.

Goethének van egy nagyon érdekes gondolata: „Hinnünk kell, hogy még valaki szerethet bennünket, de nekünk is tudni kell szeretni”. Ennek a mondatnak a két tagja megfordíthatatlan. Mi a szeretettel úgy találkozunk, hogy észrevesszük: valaki szeret minket. Istennel is így találkozunk. Sokszor a szeretetet nem könnyű elfogadni, hiszen a menny alapelve önző énünktől idegen valóság, de a továbbadáshoz is lelki erőre van szükségünk. Mi csak akkor és úgy tudunk szeretni, ha észrevesszük a jóban és a rosszban, a próbában és az áldásban Isten szeretetét. *Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket”* (1Jn 4,19).

Keveset gondolunk például a Jákóbbal találkozó Ézsaura, akit talán úgy látunk, mint önző, agresszív, az elsősülöttségi áldásra valóban méltatlan embert. Pedig éppen tőle kapunk

a meg nem érdemelt szeretetre egy nagyszerű példát. Öccse Jákób, mint ravaszkodó „mama kedvence”, megfosztotta őt az elsőszülöttségi áldástól. Bizonyára Jákób békés, pásztorkodó életformája is ingerelte Ézsaut a vadászt. Mégsem halt ki szívéből a testvéri szeretet. Azt olvassuk, hogy akkor, amikor hosszú évek bujdosása után Jákób rettegve bátyja jogosnak tűnő bosszújától, hazatér *„Ézsau eléje futott, megölelte, nyakába borult, megcsókolta, és sírtak”* (1Móz 33, 4). Mivel a szeretet nem a miénk, sokszor onnan kapjuk ezt a mennyei kincset, ahonnan a legkevésbé várjuk. Ahogyan a tékozló fiút várta Jézus példázata szerint az atyja (Lk 15, 11-32), úgy várta Ézsau is a lelkiismeretében gyötrődő öccsét, aki előbb Istennel találkozott. A hitre és a szeretetre csak az Istennel találkozó ember lesz képes. Ahhoz, hogy a testvérem megbocsásson, szükségem van előbb tékozló fiúként Istenhez hazatérni. Ebben a történetben ez a hazatérés a hit próbája. Ez az alapja a hitnek, ami képes arra, hogy szíveket változtasson meg, indulatokat csitítson el és kibékítsen, így segítve át a bajokon.

A kibékülés után Ézsau és Jákób másként látta egymást és másként értette meg a korábbi éveket is. Jákób számára az idegenben eltöltött évek minden megpróbáltatása értelmes, tanulságokkal teli idő lett. Jákób nem taktikából, hanem őszinte meggyőződésből mondta bátyjának: *„Mert amikor megláttam arcodat, mintha Isten arcát láttam volna, olyan kegyes voltál hozzám”* (1Móz 33, 10). Addig nem hiszünk igazán, nem tudunk szeretni, amíg azt gondoljuk, hogy a békesség létrejöttéhez a másoknak, a körülményeknek, sőt az egész világnak meg kell változnia, csak mi maradhatunk változatlanok. Mindnyájunknak szükségünk van arra, hogy hazatérjünk, találkozzunk Istennel. Szükségünk van rá, hogy útra keljünk és kezdjük megérteni másként, Isten szemével látni az életünket. Azt kell felfedeznünk, hogyha ránk szakad a baj, akkor valószínű mi vagyunk rossz helyen, mi gondolkodunk helytelenül, és nekünk kell tanulni. A hit ezt a változást segíti. Ha készek vagyunk megtenni az első lépést, akkor megtapasztaljuk, hogy Atyánk kitárt karral vár.

E. G. White egyik, több mint száz esztendeje leír mondata ma is megszívlelendő: *„Krisztus egyházának és a keresztény embernek nem azok a legnagyobb győzelmei, amelyeket tehetséggel, gazdagsággal vagy az emberek jóindulatával elér, hanem amelyekkel Isten fogadótermében arat, amikor komoly, küzdő hite belekapaszkodik Isten hatalmának erős karjába”* (Pátriárkák és próféták. 162. old). A hit erejét, áldását, hatalmát a bajokban lehet tapasztalni. Megpróbáltatásainkban tanulunk meg szeretni és Istennel jární. Így űzi ki szívünkben a félelmet, ami gyötrellemmel jár (1Jn 4, 18).

Kötél a szakadék fölött

Kevés hitetlen ember van, de kevés embernek egészséges a hite. A hit egy belső érzékszervünk. A másikba vetett bizalom nélkül nehéz elképzelni az életünket. Viszont az emberekben sokszor csalódtunk. Ezek a csalódásaink csak Istenben vetett feltétlen bizalmunkban oldódnak fel. Azt kell tudnunk mindig, hogy bármi történik is velünk, abban valahol elrejtve ott van a tanulság. Isten a jót és a rosszat egyformán megengedi. Mindenki hisz és bízik valamiben, mivel e nélkül elgondolhatatlan lenne az életünk. Ábrahám hite Isten gondviselésének napi megtapasztalásából táplálkozott. Nehéz belső harcok árán tanult meg

bízni abban az Istenben, akinek ott is száz útja van, ahol mi egyet sem látunk. A hit – kockázatvállalás. Annak az Istennek a kezébe teszem az életem, aki bízik bennem.

Egy több mint száz esztendőes amerikai prédikációs könyvben olvastam a következő történetet. A 19. század utolsó éveiben a Niagara-vízesésnél egy akkor világhíres kötéláncos a dübörögve zuhanó víz fölött kifeszített drótkötélen egy kővel megrakott talicskát áttolt a félelmetes vízesés felett, majd megfordult és szerencsésen visszaért a talicskával. Egy ember ült a parton, aki szájtátva bámulta a lélegzetelállító mutatványt. A légtornász odalépett hozzá és ezt kérdezte:

- Uram, elhiszi, hogy megint át tudok menni a kötélen, és vissza is tudok jönni a nélkül, hogy vízbe zuhannék?

- Természetesen, - felelte lelkesen az emberünk. – Hiszen saját szememmel láttam, hogy maga utánozhatatlanul ügyes légtornász!

- No, akkor kiborítom a köveket, üljön bele a talicskámba és menjünk át együtt a kötélen – bízta a légtornász.

- Azt már nem! – tiltakozott kétségbeesetten.

Elhitte, hogy a légtornász képes erre a mutatványra, hiszen a maga szemével látta a produkciót, de nem merte a szakadék fölötti utat elvállalni. Pedig a hit a kockázatok vállalása nélkül nem más, mint puszta hiedelem. A hit nem a bajokat küszöböli ki az életünkből, hanem átsegít azokon. Így leszünk megpróbált hitű keresztények, akik ráébrednek arra, hogy akaratunknak bele kell olvadni Isten akaratába ahhoz, hogy az életünk célba érjen, hogy miénk legyen az üdvösség.

Mi a szakadék fölött rettenthetetlen bátorsággal átmenő légtornász titka? Ő nem a mélységet figyelte, nem is a lehetséges kapaszkodókat kereste. Mindig csak arra gondolt, hogy nekem élnem kell, át kell érnem a túlsó oldalra. Az igazán hívő ember győzelemközpontú, aki nem a várható nehézségekre néz, mivel abban az Úrban bíz, aki várja őt a túlsó parton. Abban az Úrban, aki már jóval előtte átment a kötélen. Ő tolja a talicskát, amibe bátran beleülhetünk.

A hívő ember léte, életútja nem más, mint út a szakadék fölött Jézussal. Aki Jézus nélkül akarja járni az útját, az csupán vakmerő kötéláncos és biztosan a szakadékba zuhan, mert önmagát akarja biztosítani. A kötélen - napi feladataink sora. Tehát hit nélkül biztos a szakadékba zuhanás, de ha Jézus fogja a kezünket, biztosan a túlsó partra érünk.

A hit nem vakmerőség, hanem bizalom de nem a sikerekben. A jó napokban épp úgy, mint a rossz napokban - Jézusban, akik értünk győzött a Golgotán. A hit övele kapcsol össze, ezért hát bátran induljunk vele.

Elsősorban nekem szól a kérdés: vajon én, bele mernék-e ülni ebbe a talicskába? A megpróbáltatások viharai által ráébrednek-e arra, hogy nincs más út, csak az, ahol ő jár

előttünk. Jézus szeretné, ha élő kapcsolat lenne közte és köztünk, hiszen így bíztat: „...
*higgyetek énbennem (...) ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok,
ott legyetek ti is. Én vagyok az út, az igazság és az élet*” (Jn 14, 1-6).

Egyszer mindenki...

Egyszer mindenki találkozik önmagával
az úton, ami néki rendeltetett.
Rácsodálkozunk ekkor gyarló önmagunkra,
utálkozunk mocskos bűneinken egy kicsit,
és, jaj, nagyon szeretnénk a
magunkról alkotott légvárainkba menekülni.
Álmodni szépet, és virágoskertnyi ígéretekkel
elkábítani a másikat, meg önmagunkat.

És ekkor szólít az Úr
csontig ható kemény, szelíd szóval.
Ha bűneid skarlátvörösek, vagy gennyes sárgák -,
ne félj, ne tagadj, csak bízz!
Hófehér lehetsz, ha tudod,
hogy ahányszor az úton
önmagaddal összetalálkozol,
én ott vagyok, mert nélkülem
utad elképzelhetetlen.

